

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdemények, nyitlteri cikkek stb. intézendők.

Nyitlteri cikkek soronként 10 kr-ért közöltenek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyeg-díj fizetendő.

A magyar-román határrendezés.

Kézdi-Vásárhely, 1888. febr. 24.

II.

A határrendezési egyezmény gondoskodott arról, hogy a román részre szakadt területek birtokosai tulajdonaikat jövőre is szabadon használhassák.

Ezt az egyezmény X. cikke következőleg írja le:

„Megjegyeztetik, hogy jelen egyezmény által azon fekvőségek tulajdonosai, melyek egyik országból egészben vagy részben a másikba mennek át, birtokjogaikban és a fekvőségek feletti szabad rendelkezési jogukban rövideget szenvedni nem fognak. Mindazonáltal az ilyen fekvőségekre nézve oly esetekben, midőn az vétel, csere, ajándék vagy hagyományozás útján új tulajdonosra szállana át, azon államot, melynek területén az illető fekvőség létezik, arra nézve elővásárlási jog illeti meg, melyet is az a két érdekelt fél által megbízott választott bírák, a választott bírák meg nem egyezése esetén pedig az eltérés felett dönteni hivatott birtokbíróság által az ingatlanok helyszokásos értékviszonyaihoz képest meghatározott rendes áron megszerezhet.”

Ezen tétel világos értelme az, hogy akár-melyik székely község el akarná a határrendezés által Romániához szakadt birtokát adni, Romániának első sorban joga van azt megvásárolni. Így, ha Kézdi-Vásárhely városa el akarná adni a Romániához csatolt 1090 holdját, először magát Romániát kell vele megkínálnia. Az eladási árt egy kézdivásárhelyi polgárokból és a román kormány kiküldötteiből álló választott bíróság állapítaná meg, s ha ez nem tudna megegyezni, a birtokbíróság fogja az eltérés felett határozni. Ez a birtokbíróság — miután a birtok Romániában fekszik — a romániai leendő. Hogy aztán ez miképpen fog a kérdés felett dönteni, azt előre el lehet képzelni. A helyi árviszonyokhoz képest olyan vételért fog megállapítani, hogy a szegény eladó sirva fog utána nézni.

Ez tehát egyik káros oldala az egyezménynek, mely esetleg sok kellemetlenséget okozhat a romániai földbirtokos székely községeknek.

Az átszakadt területek használatára nézve az egyezmény XI. cikke következőleg intézkedik:

„A fekvőségek tulajdonosai ezen fekvőségeik használatát illetőleg a legszabadelvűbb elbánásban fognak részesítettetni; t. i. az ily fekvőségek birtokosai a szolgáltatukban levőkkel s háznépükkel együtt jogosítvák fekvőségeiknek a határvonal által elválasztott egyik részéről annak másik részére közlekedni,

gazdasági eszközeikkel, marháikkal, szerszámaikkal stb. stb. oda-vissza szabadon járni-kelni, tekintet nélkül arra, hogy a birtok részben az egyik, részben a másik állam fenntartása alá tartozik; szintugy jogosítva vannak terméüket, marháikat minden földtermesztvényeiket nyers és feldolgozott állapotban egyik birtokrészükről a másikra akadálytalanul adó- és illetékmentesen átszállítani. E kedvezmény azonban csak a határvonal által akkép elválasztott földterületek természetvényeire terjed ki, a nélkül, hogy az illető területek után az egyenes adók behajtását kizárja. Az ezen kedvezményt élvezők egy személyiségüket és foglalkozásukat kívántató igazolvánnyal tartoznak magukat ellátni, mely igazolványnak mindkét állam hatósága részéről láttamozottnak kell lennie, a melyet a határhatóságok kívánságára előmutatni tartoznak. Az igazolványért s annak láttamozásáért semmiféle díj nem fizetendő.”

Az egyezmény ezen pontja szerint tehát eléggé gondoskodva van arról, hogy egyesek vagy községek Romániához szakadt földbirtokait szabadon használhassák; azonban ezt csak mindkét állam illetékes hatóságai által kiállítandó igazolvánnyal tehetik, s a mellett joguk van a határőröknek ezt előkérni.

Ez jól hangzik papiroson, hanem a gyakorlatban ez az igazolvánnyal járó használat egy idegen országhoz tartozó területen temérdek zaklatásnak s temérdek kellemetlenségnek lehet okozója. Aztán meg, ha a magyar birtokosok meg a román határszéli hatóságok között valami összeütközés lenne, bizonyára nem a mi részünkön lenne az igazság, mert hát meg vagyunk irva, hogy még a szentnek is maga felé hajlik a keze.

Mindent összevéve, mi az egyezményt elég szépen, gondosan és loyálisan kidolgozott munkának tartjuk, s azt is elismerjük, hogy nagyon szükséges volt végre a két állam között a tisztá határt egyezményileg megállapítani; hanem — tekintettel azon sajátosság viszonyra, mely a határrendezés által a székely birtokos községek és Románia között keletkezett — ezen viszonyból korábban vagy később kifejlődhet surlódások és kellemetlenségek kikerülhetése végett a székely községekre nézve egyedüli biztos és előnyös megoldhatási módnak csupán azt látjuk, ha igyekezzünk a Romániához szakadt területeken mihamarább tudni. Miután azonban az elővásárlási jog az egyezmény szerint a román kormány részére lett fentartva, a megvételt első sorban Romániát illeti. Ezért szükséges lenne az alkudozásokat az egyezmények törvénybe való vétele után azonnal megkezdeni a szomszéd ország kormányával, mert

azok a területek ugyanis egy olyan holt tőkét képeznek, mik a tulajdonosoknak sokkal több kellemetlenséget, mint hasznót fognak hajtani.

0.

Mig Mars szunyad.

Bismarck beszélt, de a háború csomója nincsen elvágván. Ő békét jósol, de azért ma a béke, holnap a háború mérlegének serpenyője emelkedik felül. Azt jól tudja Bismarck, hogy dobbal nem lehet verebet fogni; azért kiméli a szeszélyes császár érzékenységet, de a császár sem siet fejfel a kész veszélynek nekirohanni.

Mars még pár évig a világbéke dajkáinak altató dala mellett szunyadozhatik. Arra, hogy álomba ringatja magát, kilátást nyújt a ma már világ-szerte ismert véd- és dac-szövetség, monarchiánk és Németország együtt képzelt hadereje az Oroszország készenlétlensége, az esetleges óriási háborúhoz szükséges anyagi eszközök és pénz hiányának tudata. De a fegyveres béke, mely — eltekintve a véráldozatoktól — a háborúnál rosszabb és nyomasztóbb, hosszabb időre alig leendő elodázzható. Mi ha így lenne is, ezen idő alatt bizonyára még nekünk is van ám tennivalónk.

Igen; és nem is említve az anyagi óvintézkedéseket, u. m. vasutak kiépítését, fegyvereket, felszereléseket stb., de az erkölcsieket nem szabad figyelmen kívül hagynunk.

A Kelet rokonszenvét biztosítani kell magunknak.

Szerbiával jól állnánk. Risztics „pünkösti királysága” lejárt. Szerbia, ha független akar maradni s a fejlődés útján tovább haladni, monarchiákkal jó lábon kell állania.

Törökországnak, a „beteg ember”-nek rokonszenvéért nincs okunk rajongani. Többet nyomnak a latban: Románia, Bulgária, Görögország és Montenegró.

Reánk nézve kényes pontot Románia képez. Ott, habár sok értelmes politikus, de sok ábrándozó hazafi is van. Azonban azon tudatban, hogy Károly király ereiben is Hohenzollern-vér pezseg, Romániára még a kereskedelmi és külföldi érdekek által létrejött nem épen kellemes helyzet után is számítanunk kell.

Bulgáriának volt már alkalmja meggyőződni arról, hogy ha függetlenségét, szabadságát, fejlődés-képességét biztosítani kívánja, inkább velünk, mint Moszkvával vagy Szent-Pétervárral kell tartania. Tudhatja, hogy míg mi Bulgáriát biztosítjuk, addig Oroszország provinciájává süllyeszti.

Görögországban pedig megerősödött újabb időben azon áramlat, mely Oroszországtól határozottan elfordul és monarchiánk barátságát keresi. Ezt igazolják a kereskedelmi szerződésnek könnyű megkötése és jóindulatu politikai nyilatkozatok.

A mi Montenegrót illeti, őt maguk az áramlatok is elszigetelték, ezt el kell szigetelnünk továbbra is.

Mindezen jelenségek arra engednek következtetni, hogy Oroszország politikai sulya a Keleten megfogytakozott s befolyása főképp a berlini szerződés után tagadhatatlanul megcsappant.

Igazolja ezt a szemrehányás, melylyel Oroszország Romániát, Bulgáriát, Szerbiát és Montenegrót az újabb időben illeti és hálátlansággal vádolja.

Ezt a béke, a keleti országok és tartományok érdeke szükségessé teszi. Mi nem akarunk hódító politikát, de pozícióinkat Keleten anyagilag is megerősíteni kötelességünk. Ezt Oroszország sem veheti rossz néven tőlünk.

Nekünk, hogy a Balkán fölött az erkölcsi súlyt a magunk számára biztosítsuk, a Balkán népei közt tényleg mutatkozó kedvező áramlatot öntudatosan fel kell használnunk.

Ha erkölcsi befolyásunk a Keleten biztosítva van, ez többet fog érni egy millió katonánál.

A mig tehát Mars szunyadoz, nekünk van mit tennünk.

A gyengeség és habozás nem ébreszt rokonszenvet. Azért minden téren egységes, öntudatos és határozott magatartással önbizalmat és cél-tudatosságot önmagán viselő politikával kell az összes elemeket magunkhoz csatolni.

Nem szabad sem a kedvező jelenségeket kicsinyelni, sem a mutatkozó bajokat lenézni. Ezen körülménnyel annál inkább és rövid időn számolnunk kell, mivel ha Oroszország a tavasz nyitásával a háborút csak ellenünk fogja megindítani s Németország megkésíri segítségünkre sietni, valóban a Balkán népeire leszünk utalva. Különben is a keleti kérdés végmegoldásánál a döntő szerepet monarchiáknak kell játszania, ha Orosz-országot Krakkótól Fiuméig nem akarjuk ural-
kodni engedni. f.

SZEMLE.

A képviselőház február 22-én tartott ülésén a költségvetési törvényjavaslat 3-szori felolvasás-ban is nagy többséggel elfogadtatott. Továbbá szövegére került a gazdasági bizottság ama jelen-tése, hogy egy volt teremőr örvegyének 300 frt kegydíj szavaztassék meg. Ez úgy nagy vitát idézett elő, mivel Madarász indítványozta, hogy az ügy utasíttassék vissza a bizottsághoz módosi-tás végett, hogy ne kegydíj, hanem végkielégítés iránt tegyen javaslatot. A többség a kegydíj meg-adására szavazott.

Következett a közíg. bizottság jelentése az osztrák-magyar monarchia és Románia közt fen-forgott határvillongások kiegyenlítése végett a határvonal újabb megállapítása s azzal kapcsola-tos kérdések szabályozása tárgyában Romániával kötött nemzetközi egyezmény bevizsgálásáról szóló törvényjavaslat tárgyában.

E jelentés azonban visszautasított a közíg. bizottsághoz Tisza min.-elnök indítványára, mivel a szerződés fordításának hűsége és korrektsége iránt aggodalmak merültek fel, használván a for-dító oly kifejezéseket, melyek nemzetközi álla-sunknak meg nem felelnek.

A Németországgal kötött szövetségi szerződés közzététele alkalmából a bécsi polgáregylet hála-feliratot intézett gr. Andrássyhoz, ki a napokban válaszolván erre, többek közt a következőket mondja: „Jöllehet büszke vagyok arra, hogy ab-ban a nagyfontosságú ügyben egy értelemben voltam a német birodalmi kancellárral, elismeré-süket mégsem vonatkoztatom magamra, hanem a szerződés szemlére. A főérdem az uralkodókat illeti, kik lemondtak régi tradícióikról, csak hogy birodalmi békéjért tartósan biztosítsák. A szer-ződés célja volt az európai béke és annak fentar-tásához szükséges erő biztosítása.” — Végül me-leg köszönetet mondott az egylet elnökének.

Tehát mégis igaz, hogy Oroszország megkezdte a hatalmakkal a discussiót a bolgárügyben. S mily-en szerény! Nem is képzelné az ember! Egye-bet sem kíván, mint hogy a hatalmak jelentsék ki együttesen, hogy a Koburg Ferdinánd uralko-dása és megválasztása törvénytelen. Milyen kevés ez a kívánság! s mégis Eris almjával dobott oda a hatalmaknak. Csak hogy az orosz javaslat, elfe-ledte megmondani, hogy ha Koburgot megfosz-zák a tróntól, ki üljön helyére. S még egy kevés felvilágosítással arra nézve is tartozik, hogy ha majd nem tetszik Koburgnak kísétálni Bulgáriá-ból s a bolgároknak nem tetszik elkergetni Ko-burgot, mi lesz akkor? Ugy látszik, az orosz na-gyobb mester a talányok feladásában, mint má-sok a megfejtésében.

A fennebb említett orosz javaslatra, melyek hem annyira hivatalos jellegűek, mint bizalmas természetűek, február 21-én állapított meg monar-chiánk válasza, midőn t. i. Kálnoky külügy-minisztert ő felsége Budán kihallgatáson fogadta, s a mikor Kálnoky Tisza miniszterelnökkel is ta-lálkozott. Ezzel kapcsolatosan jelentik, hogy irányadó körökben erősen el vannak tőlükve, hogy

Ausztria-Magyarország Bulgáriának autonómiá-ját minden áron érintetlenül fenn fogja tartani.

Egy római tudósítás szerint a tonkingból viz-szaérkezett francia zászlóaljokat mind az olasz határ mentésén helyezték el. Franciaország nem fér a bőrében, s ezt Olaszország is jól tudja, mert lázasan készülődik, sőt még Angliával is — min-den jel arra mutat — szövetségre lépett.

Egy moszkvai újság erősen bizonyítgatja, hogy az orosz javaslatok tartalma az, hogy a mostani bolgár állapotok veszélyeztetik az európai békét. A berlini és bécsi kabineteket felszólítja, taná-csolják a portának, hogy Ferdinánd fejedelmet bitorlónak jelentsék ki s követelje lemondását. Azt is hozzáteszi ez a tisztelt újság, hogy ha mi en-gednénk, sőt támogatnók az orosz javaslatokat, akkor Oroszország is figyelembe venné az osz-trák-magyar érzékenységet.

A pétervári hivatalos lap közzéteszi az orosz kormány kommunikéjét a bolgár kérdést illetőleg. Előre bocsátja, hogy a berlini szerződés képezi egyedül a nemzetközi biztosítékot az oly megráz-kódtatások ellen, melyek a félsziget államainak jövőjére veszélyesek. Ezen szempontból tekinté a czári kormány a bolgár eseményeket az első feje-delem leköszönése óta

Koburg lemenetele, a hatalomnak erőszakos magához ragadása ellenkezett a szerződéssel, mi-nél fogva a kormány már akkor kijelenté, hogy Koburgot törvényesnek nem ismeri el s megki-sérelte akkor a többi kormányokat is hasonló nyi-latkozatrételre indítani, hogy vége, vessessék a nyugtalanító állapotoknak. Az orosz kormány je-lenleg is kötelességének ismerte a hatalmak nyi-latkozatát kieszközölni, melynek alapján aztán a Portánál előterjesztések teendők, s a szultán rá-birassék, hogy kimondja, miszerint Koburg nem törvényes kormányzója Bulgáriának, csak bitor-lója a hatalomnak. Az orosz kormány nem tartja szükségesnek eltávolítani azon eljárást, melyet szilárdul el van tőlükve követni a bolgár kérdésben.

Bulgária egész létét Oroszországnak köszöni; már csupán ezért is részvételt van iránta és elszo-morodik, midőn látja azon megpróbáltatásokat, melyeken Bulgáriának keresztülmennie kell. Oroszország egyesegedül Bulgária javát kívánja és a bitorló eltávolítása után elég lesz, ha a bolgár nép gondoskodand, hogy a bizalmas jó viszony helyreállíttassék. A kormány semmikép nem akarja megsérteni a bolgárok szabadságát, melyet nekik a berlini szerződés biztosít.

Ha a bolgárok végre be fogják látni, hogy le-mondaniok kell személyes törekvéseikről, számi-tásukról, akkor fölösleges lesz bármilyen idegen be-avatkozás. Az új fejedelem megválasztása pedig a szerződésszerű feltételek alapján akadálytalanul lesz végrehajtható.

Ezen elvekből kiindulva, a czári kormány eleve lemondott arról, hogy Bulgáriában esetleg erőszak igénybevitelével teremtsen törvényes állapo-tokat. Azonban a kormány a bitorló eltávolításáig ezentul is törvénytelennek tekinti ez ország álla-potait és továbbra is fenntartja meggyőződését, hogy csakis emez állapotok megszüntetése által lehet zavartalan általános béke.

Különfélék.

— Időjárásnk. Alig derül, már is alkonyul. Alig mutatja meg a tavasz az ő fényes ábrázatját, Aeolus előrohán az ő bércezes rejtekeiből, végigzug Háromszék rónáin s új meg új fehér kosztümök-kel ékesíti fel földünket. A mi havat két napi me-leg elvisz, ugyanannyit hoz a másik kettő s ilyen rendszer mellett a jó ég tudja, mikor lesz tava-szunk.

— Meghívás. A kézdivásárhelyi „Stephanie” menedékház február hó 26-án

(vasárnap) d. n. 2^{1/2} órákor Kézdi-Vásárhelyt a tanácsház dísztermében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tisztviselőket, alapító, rendes tago-kat s az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk. Tár-gyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az alapszabályok módosítása iránti határozat. 3. A pénzügyi-bi-zottság szabályainak előterjesztése. 4. A pénztár-kezelő-bizottság 5 tagjának megválasztása. 5. Folyó ügyek, indítványok. Kézdi-Vásárhelyt, 1883. február hó 23 án. Br. Szentkereszty Stepha-nie elnök. Vajna Károly jegyző.

— A védadó. A honvédelmi miniszternek az or-szág törvényhatóságaihoz intézett körrendelete szerint a magyar korona országaiból az idén 39 ezer 552 ujoncot és 3955 főnyi póttartalékot kell kiállítani. Ebből Magyarországra esik 34 ezer 753 ujoncz, 3475 póttartalékos; Horvátországra és Szlavóniára 4762 ujoncz és 476 póttartalékos; Fiume városra és területére 37 ujoncz, 4 póttarta-lékos. A kik ezen felül is alkalmasoknak találta-tak, mind a honvédséghez fognak besoroztatni.

— A bőjti hitszónokokat a minoriták templo-mában főt. Fejér Iguác az áldozár fogja minden pénteken délután 3 órákor tartani. Tegnapelőtt mondta el második beszédét, melyet vallásfeleke-zeti különbség nélkül kiváló nagy közönség hall-gatott végig. A vallásos szellemű s modern fel-fogástól áthatott szent beszédben a jeles szónok kihatott a társadalmi viszonyokra s rokonszenves hangon, költői szépséggel, majd vonzó példákban fejtegette ezeknek támaszeit: a tiszta erkölcsö-ket. Egész beszédét, mely Jézus lelke, a ke-reszténység fogalmáról szól, vallásos érzés, igazi honfui szeretet lengte át, melylyel mindkét részről az érzelmek nemesítésére hatott. Ha az önálló készülségű szónok ezentul is — mint két első beszédéből következtethetjük — ily emelkedett szellemben s modern követelménye-
nek megfelelőleg fogja szent beszédeit tartani, úgy Kézdi-Vásárhelyen halás közönségre fog ta-lálni, melynek romlatlan szívében az Isten-, fele-baráti és hazaszeretetről áthatott szent ígék min-denkor megfogamzanak.

— A széklői közművelődési és közgazdasági egye-sület marostordamegyei és marosvásárhelyi fiók-köre folyó hó 19-én tartotta meg Maros-Vásár-helyt rendes évi közgyűlést. Kovács Ferencz apát-plebános tartalmas megnyitó beszéde után a másodtitkár olvasta fel a múlt évi jelentést. Eb-ből megjegyezni valóink a következők: Az ipar-muzeum értéke 18,000 frt, azonban daczára a folyton gazdagodó tartalmának, az iparosok látog-
tatása nagy mérvben csökkent. Mig 1886. július 27-től 1887. január 1-ig 1100 ember látogatta meg, addig az 1887-ik évben csak 360 egyn. Ez mindenesetre sajnálatos tény, melynek okát ab-ban látja a gyűlés, hogy a látogatók száma azért csökkent, mert az újság ingere megszűnt. Az évi költségvetés így állapított meg: bevétel 1307 frt 97 kr, kiadás 1218 frt 97 kr.

— Magyarok a haditengerészetben. Mérnöki pá-lyára készülő magyar fiatal embereknek jó alka-lom nyílik arra, hogy képességeiket haditengeré-szetünkél érvényesítsék. A közös hadügyminisz-ternek a József-műegyetem rektorához intézett átirata szerint a haditengerészetnél a hajóépítési és tüzérségi mérnökök létszámának kiegészítése végett az oly technikusok, kik a mérnöki vagy a gépészmérnöki tanfolyamot végezték az osztrák-magyar monarchia valamelyik egyetemén, a 24-ik évet még túl nem haladták és a német nyelvet bírják, évi 600 frt segélydíjjal ideiglenes növen-dékekül fölvételnek. A folyamódásokat márczius hó 15-dikéig a közös hadügyminiszterium tenge-részeti osztályához kell intézni. Az olasz, fran-czia és angol nyelvek ismerete előnyt biztosít a többi folyamodók felett. A hajóépítésnél két, a tüzérségnél három évi szolgálat után az illetők először tényleges növendékek, azután hajóépi-tési, illetve tüzérségi mérnökökké fognak kine-veztetni.

— A gyergyószentmiklósi mükedvelő-zenekör nagy-bőjt első vasárnapján február 14-én jótékonycélu zene-estélyt rendezett a Laurenzy-főle teremben. A közönség szép számmal vett rész. Az előadott zeneművek általában tetszésben részesültek; kü-lönösen kiemelendő a zenekör érdemes vezetője Kricsa Péter (saját szerzeménye) „Édes titkok” című francia négyese, melynek úgy korrekt ösz-szeállítását, mint előadását a közönség zajos tap-sokkal fogadta; mintegy negyed óráig tartó taps és éljenzéssel tüntették ki a derék szaps-művét. A mükedvelői zenekör, mint tapasztaltuk,

ezután is fog érdemeket és elismeréseket nyerni, mivel életrevaló képességét ez estén fényesen bebizonyította. A tiszta jövedelem egyharmada a szegény tanulókat segélyező egylet javára fordítatik. Eljen sokáig!

— A következő helyreigazítást vettük: „Helyi lapunk mult vasárnapi számában közölve volt, hogy a kézdívasárhelyi és sepsiszentgyörgyi szeszgyárosok küldötteit a miniszterelnök ö excellentiája az országház folyosóján fogadta. E czikkből úgy tűnik fel, mintha ö excellentiája küldötteinkkel véletlenül találkozott volna. Ismerve a történeteket s küldötteinktől is értesülve, helyreigazításul annyit jegyzünk meg, hogy ö excellentiáját nagys. Benkő Sándor képviselőnk megnyerte arra, hogy küldötteinket fogadja, ö excellentiája kijött az országgyűlési tereméből, s a folyosón találkozott ugyan küldötteinkkel, de behívta őket elfogadó termébe, hol a legszívélyesebben fogadta s beszélgettek. Szeszgyárosok.”

— Hurbán, a birhadt panszláv igazgató, a magyar állameszme egyik legelkeseredettebb ellensége, Hlubokán hirtelen meghalt. A magyar szabadságharcz es szomorú hőse önmaga vetett véget sívár életének. Mérget vett be. Okirathamítás miatt állott vád alatt s ez okozta öngyilkosságát. Élete, kora ifjúságától kezdve, a magyar állameszme ellen folytatott, soha meg nem szűnő küzdelemben folyt le. 1819-ben született s tanulmányai bevégeztével a hlubokai evang. egyház választotta lelkészévé. Már fiatal korában foglalkozott a cseh irodalommal, később egész erejével a tot nemzeti nyelv és irodalom művelésére adta magát. A harminczas évek végén a pozsonyi akadémia megbízásából Cseh- és Morvaországot utazta be s szerzett tapasztalatairól könyvet is írt. Majd belemerült a magyarországi tótok nemzetiségi mozgalmába s ebben csakhamar vezérszerepre vergődött. Midőn a viszonyok feszültebbé váltak s 1848. május 4-én Szeniczen tetlegességre került a dolog, Hurbánnak menekülni kellett s ekkor már mint a felvidéki tótok vezére szerepelt, s ebben a minőségében előbb Bécsben, utóbb Belgrádban nyílt szövetségre lépett a dél-magyarországi szlávokkal és horvátokkal, azzal a kikötéssel, hogy az uralkodóház védelméért politikai egyenjogositást biztosítsanak nekik. A felkeléshez a pénz és löszereket Belgrádban kapta s így felfegyverzett seregeinek útját pusztulás jelezte mindenütt, a nélkül, hogy győzni tudott volna bárhol, a mi seregére is bomlasztó hatással volt, mert a mozgalom napról napra szűkebb körre szorított, míg november tájékán a Vág mellé szorult s itt tartotta magát a világosi fegyverletétele. E szomorú hadjárat emléke soká nem enyészett el a felvidékről, mert Hurbán csapatai vadul pusztítottak mindenfelé. A világosi katasztrófa idején Nyitramegyében táborozott. 1850. közepén megkísérlette, hogy az abszolút kormányval egyezsére lépjen, de Bachhoz benyújtott memorandumának nem volt eredménye. A hlubokai plebániát újra elfoglalta s működése ezóta ismeretes. Minden sor írásából, minden tettéből meglátszott a magyarság iránt való ádáz gyűlölet s ezt szította a szószokról s az irodalom eszközeivel. A büntetőtörvény ama szakaszaival, melyek az államot védik a lelketlen agitációk ellenében, gyakran jött összeütközésbe, sőt utóbb közönséges alacsony indokból elkövetett vétek sulya nehezedit reá, melyet a törvényszék vádhatározata is megderesztett. Egy látszik, végre kifáradozt az áldatlan küzdelemben s ezért nyult a mérleghez.

— A szt. pétervári törvényszék titkaiból. 400 rubelnyi pénz sikkasztott el a vádlott; ott ül a törvényszék színe előtt. A védő, mielőtt hozzá kezdene beszédéhez, kéri az érdemes bírakat, engedniék meg, hogy azt a fatális 400 rubelt depónálja az asztalra. Megengedik. Most a bírák felé fordul a következő szavakkal: „Uraim! Hogy védenem vétkes-e, vagy sem, azt csak a jó Isten tudja. Mindnyáján bűnös emberek vagyunk! Egyet azonban gondoljanak meg: ha a vádlottat vétkesnek mondják, akkor egész életére szerencsétlen teszik: És miért? Hisz senkit sem kárhoztott meg, mert a pénzt visszaszolgáltatta, hozzanak tehát felmentő ítéletet.” E nyilatkozatra összenéztek a bölcs bírák, s rövid tanácskozás után kijelentik, hogy hát így állván a dolgok, a bűnös nem vétkes. Másnap a felmentett vádlottat visszaköveteli a pénzt, mert a bírák mondták, hogy ö nem vétkes, miért fizessen? Ez csak tiszta logika. Most újból összeülnek a szt. pétervári bírák és gondolkoznak, gondolkoznak a dolgon.

— Köszönetnyilvánítás. A győszentmiklósi ifju-

ság által folyó évi február hó 14-én rendezett bál alkalmával ifj. Vákár Istvánné urnő és Romfeld Eliz urhölgy ö nagyságaiknak a rendező bizottság részére nagy fáradsággal s áldozattal készített jelvények díszes és szép s a maga nemében páratlan kivitelért a nyilvánosság előtt is leghálásabb köszönetét nyilváníttja a rendező bizottság. Dr. Fejér Dávid elnök, Kritsa Konrád jegyző, Kritsa Zoltán pénztárnok, Bocsánczy István, Lengyel János bizottsági tagok.

— A „Házi Közlöny“ 4-ik száma következő érdekes és változatos tartalommal jelent meg: A vegyes táplálkozás szükségessége. A galandtéreg. A tej konzerválása. Nehány szó a fák ültetéséről. A méhesben. Az amerikai jégházak. A csontármagvak csiráztatása. Fagyos repának értékesítése. Vérhas borjúknál. Használt üvegek tisztítása. Hizó sertések étvágya. Kötő trágyszer. Mezei egerek ellen. A hazai selyemtenyésztés. Amerikai szőlővesszők forrása. Kiváló mintakertészet. Megvizsgált takarmánymagvak. Fölhívás a hirdetések által tűzött humbug megszüntetésére. „Farugony-matrácok.“ Ecetes bor javítása. Kézizadás. A paprika mint orvosság. Zsebóra-tisztítás. Cél-szerű cipőlehuzás. Szerkesztői közlemények. Már magából e tartalomból is kitetszik, mily fontos szolgálatot tesz a »Házi Közlöny« a közhasznú s igazán praktikus irányú közleményeivel, melyek mindegyikének jó hasznát vehetni az életben. A ki bármily csekély háztartással vagy gazdálkodási ággal bír, az a derék »Házi Közlöny«-nek kitűnő hasznát fogja vehetni. Ugyanezért melegen ajánljuk olvasó közönségünknek. A »Házi Közlöny« megjelenik havonként kétszer, Záray Ödön szerkesztése alatt Aradon. Mutatványszámokkal a kiadó szívesen szolgál.

Apróságok.

A kire legtöbbet hallgatott.

Házasodni akart a színész, de társai mindenféle módon iparkodtak őt eme szándékáról leterelni. Mit sem használt. Szilárdan megmaradt elhatározása mellett.

Végre a sugó állott elő s drámai hangon így szólott hozzá:

— Kedves barátom! Teljes világleletedben leg-többet hallgattál énreám. Fogadd meg ezuttal is, a mit sugok: ne házassodjál!

Ingyen.

Nevelőt keresett két fia mellé a zsidó.

— Mennyi fizetést kér egy évre? — kérdi a jelenkező fiatal embertől.

— Négy száz forintot.

— Micsodha? Na, már ennyit nem fordíthatok fiaim nevelésére. Hisz ennyi pénzért egy pár szép ökröt kap az ember.

— Ha sokalja, akkor amugy is meglesz az a pár ökör — ingyen.

A gyermek-világból.

— Mit csinál sz Estának? — kérdi egy falusi ember a csűr szarvatán lefelé mászó fiától, ki már néhány darab madarat keblébe rejtett volt.

A fiu ijedtében nem tudott felelni, hanem lépést tévesztve lezuhant az odorra s ájultan fektűt ott a nagy eséstől. Pár percz múlva kezdett magához térni s először is madarait vizsgálva meg, így fohászzkodott:

— Hál' Istennek, a madaraimban semmi kár sem esett!

158-ik közlemény

a háromszékmegegyi „Erszék“ árvaleány-nevelő intézet javára 1887. év őszén Zabola közl. lakosai által tett szíves adakozásokról.

Özv. Gróf Mikes Benedekné 50 liter buza, 1 hektóliter rozs, 1 hektóliter gyümölcs, 2 hektóliter pityóka, Bodó Endre 20 kr, Izsák Miklós 10 kr, Gyárfás Lajos 20 kr, Debreczi Ferenczné 10 liter buza, 1 koszon hagyma, Hadnagy László 2 liter fuszulyka, Jáschke Lipót 20 kr, Hegyeli Józsefné 1 liter rozs, Bodó Györgyné 1 liter fuszulyka, Kozma Ferencz 1 liter fuszulyka, Bagoly Józsefné 2 kr, Sütő Istvánné 1 liter rozs, Sütő Mihály 1 liter fuszulyka, Fejér Mihály 1 liter rozs, Fejér Mihály 1 liter árpa, Kovács Lajos 1 liter rozs, Prole György 1 liter fuszulyka, Opra György 1 liter rozs, Szőke Antalné 1 liter fuszulyka, Zsidó Antalné 1 liter fuszulyka, Zsidó Antal 1 liter fuszulyka, Hadnagy János 1 liter rozs, Kozma Mihály 2 kr, Furtuna János 1 liter árpa, Héjja Péter 1 liter árpa, Kovács Ádám 1 liter rozs, Szőke Ferencz 1 liter fuszulyka, Kovács Mihály 1 liter fuszulyka, Sütő István 1 liter fuszulyka, Szakács András 1 liter árpa, Fozson Mihály 1 liter rozs, Bende Lajos 1 liter árpa, Hadnagy Ferencz 1 liter rozs, Hadnagy Elekné 1 liter rozs, Győr Károly 1 liter rozs,

Balog Elek 1 liter rozs, Győr Tamás 1 liter fuszulyka, Harai Dénes 1 kr, Balog János 1 liter fuszulyka, Győr Dénes 1 liter rozs, Keresztes József 1 liter rozs, Keresztes Antal 1 liter árpa, Kondra János 1 liter rozs, Hadnagy József 1 liter árpa, György Ferencz 2 liter rozs, Győr Domokos 1 liter rozs, Győr Boldizsár 1 liter rozs, 1 liter árpa, Keresztes János 1 liter rozs, Csekme Zsigmond 1 liter rozs, Pál József 1 liter árpa, György Jánosné 1 liter árpa, Hadnagy József 1 liter fuszulyka. (Vége köv.)

Fogadják a szíves adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetüket.

Kézdi-Vásárhelyt. 1887. nov. 15-én.

Br. Szentkeresztly Stephanie,

elnök.

Vajna Károly,

jegyző.

Szerkesztői izenet.

Polyáninak Kézdi-Polyánban. Kérjük az esetet magát megírni. A nevezetesebb események rövid leírását mindig szívesen fogadjuk.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén, 1888. február 20-án.

Magyar aranyjáradék 6%	—
Magyar aranyjáradék 4%	96.45
Magy. papírjáradék 5%	83.10
Magyar vasuti kölcsön	147.75
M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	94.25
M. keleti vasuti államkötv. II. kibocs.	123.50
M. keleti vasuti államkötv. III. „	109.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	104.—
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	103.75
Temes-bánati földteherm. kötvény	103.25
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	103.25
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	103.75
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	—
Magyar szőlődzma-váltási kötvény	99.50
Magyar nyeremény-sorsjegykölcsön	119.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	122.75
Osztrák járadék papírban	77.75
Osztrák járadék ezüstben	79.25
Osztrák járadék aranyban	108.50
1860. államsorsjegyek	133.50
Osztrák-magyar bankrészvény	858.—
Magyar hitelbank-részvény	271.50
Osztrák hitelintézet-részvény	268.40
Ezüst	—
Cs. és kir. arany	5.92
20 frankos arany	10.02
Német birodalmi márká	62.15
London (2 havi váltókért)	126.85
20 márká arany	12.42

Piaczi árak

Kézdi-Vásárhelyt, február 23-án.

Buza (tisztá)	hektóliterenkint 5 frt 60 kr
„ (elegy)	— frt — kr
Rozs (tisztá)	3 frt 75 kr
„ (elegy)	— frt — kr
Arpa (tisztá)	— frt — kr
„ (elegy)	3 frt 80 kr
Zab	1 frt 90 kr
Törökbüza	4 frt 60 kr
Kása (köles)	hektóliterenkint 8 frt — kr
„ (árpa)	24 frt — kr
Borsó	6 frt — kr
Lencse	10 frt — kr
Fuszulyka	6 frt — kr
Pityóka (legszebb)	1 frt 10 kr
Marhahus	kilogr.-kint 2 frt 28 kr
Disznóhus	— frt 40 kr
Juh-hus	— frt — kr
Szalonna	— frt 65 kr
Faggyu (nyers)	— frt 22 kr

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

A tisztujítás után.

Csik-Szentkirály, 1888. febr. 16.

... nem alszik. Szt. írás.

Sajnálattal bár, de raziámat meg kell tartanom. Irva van: az ördög nem alszik ... Uj tényekkel állunk szemben, melyekből legalább a tanulságot le kell vonnunk.

A gonoszság suttomban és tekervényes ösvé-

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a Szerk,

